Valtuustoaloite - Jerisjärven tilan tutkiminen

Kvalt 30.09.2024 § 83

Varavaltuutettu Ahti Ovaskainen/Vihreiden valtuustoryhmä jätti yhteensä 18 valtuutetun/varavaltuutetun allekirjoittaman seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

”*VALTUUSTOALOITE*

Jerisjärven tilan tutkiminen

Esitän, että Jerisjärven tila tutkitaan. Järven tilassa on viime vuosina tapahtunut isoja muutoksia. Järvessä on ollut kahtena kesänä peräkkäin sinilevää, mitä ei ole tapahtunut aikaisemmin. Lisäksi Kanadan vesirutto on lisääntynyt huomattavasti, ja särkikalojen määrä on kasvanut.

Jerisjärvi on ollut asukkaille merkittävä kalajärvi ja laajalti tunnettu siika- ja muikkujärvi jo 1500- luvulla, ja siellä kalastettiin jo satoja vuosia sitä ennen. Jerisjärvi sijaitsee kansallispuiston rajalla keskellä arvokasta luontoa, ja järven säilyminen puhtaana on tärkeää niin ravinnon tuotannon kuin virkistyskäytönkin kannalta.

Tutkimus pitäisi tehdä Kittilän ja Muonion kuntien yhteistyönä, koska järvi sijaitsee molempien kuntien puolella.”

Päätös — Puheenjohtaja Aki Nevalainen totesi, että aloite liitetään pöytäkirjaan ja lähetetään valmisteltavaksi kunnanhallitukselle.

Khall 29.10.2024 § 386

Esittelijä — Kunnanjohtaja Kurula Timo

Päätösehdotus — Kunnanhallitus päättää lähettää aloitteen rakennus-ja ympäristölautakunnan valmisteltavaksi. Vastuuhenkilöinä ovat ympäristötarkastaja ja vesiasiantuntija

Päätös — Esitys hyväksyttiin.

RakYmplk 27.02.2025 § 24
513/10.03.01.01/2024

Valmistelija — Vesitalousasiantuntija Peetu Pesonen, 040 867 2262

Jerisjärvi kuuluu ELY-keskuksen 6 vuoden välein seurattaviin kohteisiin. Viimeisin tutkimusvuosi Jerisjärvellä oli 2019 ja seuraavan kerran tutkimukset suoritetaan vuoden 2025 aikana. Tutkimusvuotena vedenlaatua seurataan kerran talvella ja kolme kertaa kesän aikana yhdestä mittauspisteestä, joka sijaitsee Jerisjärven syvimmässä kohdassa Muonion puolella.

Lisäksi Jerisjärvi kuuluu valtakunnallisen leväseurannan havaintopaikkoihin, jolloin tilannetta seurataan kesän ajan viikottain. Vuoden 2024 aikana levätilanteesta tehtiin 4.6. ja 25.9. välisenä aikana 17 asiantuntijan tarkastuskäyntiä. 24.7. havaittiin hieman levää ja 13.8. havaittiin runsaasti levää, muita havaintoja ei ole tehty.

Kasvuston osalta tietoa vieraslajeista, kuten esimerkiksi Kanadan-vesirutosta, kerätään tällä hetkellä kansalaishavainnoin. Viimeisen 10 vuoden aikana (2015-2024) Kanadanvesirutosta on tehty 2 raportoitua kansalaishavaintoa, 14.9.2016 ja 24.6.2023.

Jo tehtävien mittauksien lisäksi Kittilän kunta voisi tehdä täydentävää näytteenottoa, jolla joko laajennetaan ELY-keskuksen vedenlaatumittausten sijainnillista tai ajallista hajontaa. Sijainnin hajontaa olisi Kittilän kunnan puolella mahdollista tehdä esimerkiksi suorittamalla mittauksia asutuksen ja loma-asuntojen läheltä. Ajallista hajontaa voisi lisätä tarkkailemalla järven tilaa ELY-keskuksen mittapisteestä väliin jäävien vuosien aikana esimerkiksi joka toinen vuosi ja ohittaen ELY-keskuksen mittausvuodet.

Sinilevähavaintojen laajuudet huomioon ottaen kuntien ei kannata enää lähteä tekemään omia tarkkailuja valtakunnallisen leväseurannan lisäksi. Suositeltavaa olisi kilpailuttaa kuntien yhteinen vesikasvikartoitus, jolla voitaisiin selvittää vieraslajien levinneisyyttä ja mahdollisuuksia niiden poistamiseen. Esimerkiksi Kanadanvesirutto on laajaan levinneenä erittäin haastavasti poistettavissa kasvin lisääntyessä jo pienestä varren palasesta, suppealla alueella raivausnuottaaminen voi parantaa tilannetta. Kuntien välisen yhteistyön järjestämiseen ja töiden kilpailuttamiseen kuluva aika huomioon ottaen ehdotetaan kunnan aloittavan neuvottelut Muonion kunnan kanssa ja ottamaan toimenpiteet huomioon vuoden 2026 budjetissa.

Esittelijä

Ympäristösihteeri Anttila Noora

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättä esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että kunta aloittaa neuvottelut Jerisjärven tarkkailusuunnitelman tekemisestä ja varaa vuoden 2026 budjettiin rahaa suunnitelman toteuttamiseen.

Päätös

Ympäristösihteerin poissa ollessa esittelijänä toimi ympäristötarkastaja Liisa Arpiainen.
Esitys hyväksyttin.